

NÁZEV/TÉMA: **Virová onemocnění dětského věku**

Vyučovací předmět: **Základy epidemiologie a hygieny**

Škola: **SŠZZE Vyškov**

Učitel: **Mgr. Šárka Trávníčková**

Třída: **2. B** Počet žáků: **20**

Časová jednotka: **1 vyučovací hodina**

Použité metody: **Brainstorming, Dvojitý zápisník, Pětílístek**

Uspořádání třídy: **standardní**

Charakteristika třídy: 20 žáků oboru zdravotnický asistent – z toho 17 děvčat a 3 chlapci,
2 žáci dyslexie, 2 žáci dyslexie a dysgrafie
Třída spíše pasivní a málo spolupracující.

Situace: Učivo je součástí tematického celku Epidemiologie speciální. Z tohoto celku byly již probrány infekční choroby bakteriálního původu a nozokomiální nákazy. Dále pak budou následovat infekce alimentárního původu a nemoci přenášené vektory.

Kompetence:

K1) formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle

K2) kriticky přistupovat k získaným informacím

Výukové cíle: Žák:

C1) definuje základní latinské pojmosloví vztahující se k uvedeným chorobám

C2) charakterizuje jednotlivá virová onemocnění

C3) na základě příznaků rozpozná onemocnění

Potřebný materiál včetně přesného uvedení zdrojů:

1. Goldman R., Cichá M., *Základy pediatrie pro pedagogy*, PdF UP Olomouc, 2006
2. Gopfertová a kol., *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena*, Triton, Praha, 2002
3. Jirsenská Zlata, přednáška prezentace, *Nadstandardní očkování, průlomové infekce*, Brno, 2009
4. <http://www.novesluzby.cz/zdravi-a-zdrava-vyziva.206/virova-onemocneni-detska.20663.html>
5. <http://www.google.cz/search?tbm=isch&hl=cs&source=hp&biw=1920&bih=850&q=herpes+simplex>

EVOKACE:

brainstorming na téma: „Co již vím o dětských chorobách virového původu“

Zde by si měli žáci evokovat znalosti o nemocech (příznaky, inkubační dobu, léčbu), které prodělali v dětství. (K 1)

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU:

dvojitý zápisník – text k této metodě je přiložen v příloze č. 1 (K 1, K 2, C 1, C 2)

REFLEXE:

pětílístek – žáci rozdělení do skupin dostanou předlohu pro pětílístek s určitou chorobou, musejí ji popsat tak, aby ostatní poznali, o kterou nemoc se jedná. Příloha č. 2 (K1, K 2, C3)

Pedagogická reflexe: Zatím nezjištěna

Přílohy:

1. Text o virových onemocněních dětského věku, se kterým budou žáci pracovat metodou dvojitého zápisníku
2. Předloha s pětilístkem

Příloha č. 1

<h3>PLANÉ NEŠTOVICE - Varicella</h3>	
<p>Plané neštovice jsou třetím nejčastějším infekčním onemocněním. Původcem je virus s vysokou nakažlivostí. Nákaza se šíří vzdušnou cestou. Do dospělého věku prodělá plané neštovice téměř každý člověk. Nejčastěji onemocní děti ve školce nebo ve škole, zejména koncem zimy nebo v jarních měsících, ale ani léto není výjimkou. Doba do začátku onemocnění je kolem 2–3 týdnů.</p> <p>Onemocnění provází výsev typických morf. Jsou to drobné červené puchýřky naplněné tekutinou, které se zprvu objevují na krku, za ušima, na obličeji a ve vlasech a postupně se rozšíří na celé tělo. Výsev vyrážky provází zvýšená teplota, nechutenství. Na sliznici dutiny ustní a na jazyku bývají afty. Výsev puchýřků probíhá ve vlnách, takže zároveň najdeme čerstvé, naplněné bělavou tekutinou, ale i prasklé, hojící se stroupkem.</p> <p>Výsev puchýřků trvá kolem týdne. Kolem 10. Dne většinou praskanou poslední puchýřky a dítě přestává být nakažlivé pro ostatní. Získává zároveň celoživotní ochranu před touto nákazou.</p> <p>U většiny dětí proběhne onemocnění zcela bez problémů. Někdy může dojít k druhotnému hnisání prasklých puchýřků.</p> <p>Léčebně dítěti podáváme léky na zmírnění horečky (paracetamol, ibuprofen) a snažíme se zabránit škrábání vyrážky, aby se puchýře nezanítily druhotnou bakteriální infekcí. K tomuto účelu postačí tekutý pudr nebo roztok genciánové violeti.</p> <p>Děti se závažným onemocněním imunitního systému je možné očkovat.</p> <p>Některé evropské země plánují zahrnutí tohoto očkování mezi pravidelné vakcinace všech dětí.</p>	
<h3>SPALNIČKY - Morbilli</h3>	
<p>Virusem ze skupiny paramyxovirů, jenž je původcem této nemoci, se nakazí v dětství skoro každý. Přenáší se kapénkovou nákazou a je hodně nakažlivý. K přenosu z člověka na člověka mu stačí i jen několik metrů. Avšak mimo lidské tělo brzy zaniká. Do těla se dostává dýchacími cestami do buněk sliznice, ta, se pak rozmnožuje, a následně se krví a lymfou dostávají k orgánům. Napadá i kůži, mandle a imunitní buňky. Nejprve se projevuje chrapotem, kašláním, pálením očí a horečkou.</p> <p>V druhé fázi se pak objevuje vyrážka, prvně na obličeji a hlavě, postupně na celém těle. Tato nemoc bývá často doprovázena jinými chorobami, jak zánět středního ucha, zápal plic a další. Velkou hrozbou je, rozšíří-li se virus až do mozku, kde dochází, někdy i smrtelné encefalitidě. Dnes je díky zavedenému očkování onemocnění dost vzácné, vyskytuje se v rozvojových zemích.</p>	

<h2>PŘÍUŠNICE - Parotitis epidemica</h2>	
<p>Další virus ze skupiny paramyxovirů způsobuje zánět příušnic. Kapénkovou nákazou se dostává do sliznic nosu a hrdla. Zde působí na slinné žlázy, což často vede k zánětům a otokům příušních žláz. Obvykle se takové onemocnění pozná viditelným otokem tváří, horečkou, silnými bolestmi hlavy, bolestmi krku a uší. Toto odezní zhruba do týdne. Příušnice obvykle probíhají neškodně, avšak i zde může dojít k vybočení z pravidelné trasy a virus napadá mozek, což má za následek zánět mozkových blan, neboli meningitidě. Nebezpečné je onemocnění především u dospívajících chlapců, kdy onemocnění vede k zánětu varlat a často i vede ke sterilitě. Jsou-li napadeny i jiné žlázy zároveň, vyvine se někdy i cukrovka. Trvalým následkem je po prodělání nejčastěji hluchota. Protože lék proti příušnicím zatím nebyl objeven, doporučuje se očkování pro děti do 15. Měsíce života.</p>	
<h2>ZARDĚNKY - Rubeola</h2>	
<p>Je onemocnění virem rubivirus, jenž patří do skupiny togavirů, obsahující RNA. Přenáší se opět kapénkovou nákazou z člověka na člověka. Na počátku napadení se virus rozmnožuje v lymfě, v oblasti nosu a krku a způsobuje onemocnění s příznaky jako běžné nachlazení, často doprovázené bolestivými otoky uzlin. Následně se na obličej objeví tmavě červená vyrážka a šíří se dále po celém těle. Ta zmizí asi po třech dnech, stejně jako další příznaky. Při běžném průběhu nemoci si člověk onemocnění ani nevšimne, horší je to, pokud virus začne útočit i na další orgány a dostane se do mozku, kde zpravidla dochází k zánětu mozku. Nejčastěji jsou nemocí postiženy děti mezi třetím a desátým rokem věku. Nejvážnější pak je, je-li nakažena nemocí těhotná žena, jež není proti nemoci imunní. Zde nastává obvykle znatelné poškození plodu a někdy dokonce i potrat. Epidemie zarděnek s lehčím průběhem se objevuje jednou za čtyři roky, vážnější průběh pak jednou za deset let. K léčbě zarděnek dosud nebyl vyvinut žádný lék, je tedy nutné se očkovat. Někdy se zarděnky mohou splést s tzv. pátou nemocí, jež má obdobné příznaky jako zarděnky – únava, zvýšená teplota, bolest v krku a hlavně červená vyrážka na obličej, jež se rychle a jednoduše přenáší z člověka na člověka. Ale až na podobné příznaky nemá s touto chorobou nic společného.</p>	

Příloha č. 2

pětilístek
plané neštovice

pětilístek
zarděnky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

pětilístek
spalnice

Pětilístek
příušnice
